

Anafylaksia

Anafylaksialla tarkoitetaan äkillistä, vakavaa allergista yleisreaktiota. Tilanne on hengenvaarallinen ilman oikeanlaista ensiapua. Oireet voivat kehittyä minuuteissa. Mitä nopeammin oireet ilmenevät, sen vakavammasta tilanteesta on kyse. Anafylaksia on yleisempää allergikoilla, mutta lapsilla harvinaisempaa kuin aikuisilla.

Anafylaksia on hengenvaarallinen reaktio, josta kannattaa kertoa läheisille ja opastaa heitä toimimaan oikein. **Erimenu.fi** -sivustolta voit katsoa ohjevideon anafylaksiasta ja adrenaliini-injektorin käytöstä. Anafylaksiasta on syytä tehdä ilmoitus anafylaksiarekisteriin, jota ylläpitää HYKS:in Iho- ja allergiasairaala. Ilmoituksen tekeminen on tärkeää, jotta saadaan tietoa anafylaksian aiheuttajista. Ilmoituksen voivat tehdä terveydenhuoltohenkilöstöön kuuluvat.

Oikea hoito ensisijaista

- **Adrenaliini-injektori (Epipen®, Jext®)**
  - 10-30 kg painoiselle annos 0.15 mg, yli 30-kiloisella 0.3 mg
  - reiteen pistettävä kertakäyttöinen ensiapulääke
  - ota tukeva nyrkkiote
  - poista sininen (Epipen)/ keltainen (Jext) turvakorkki
  - injektori on käyttövalmis
  - paina reiden sivuun voimakkaalla otteella
  - hiero pistoskohtaa
  - annoksen voi uusia 5 –15 minuutin kuluttua
- **Antihistamiini**
  - täydentää hoitoa – ei ensisijainen
  - jos muuta lääkettä ei ole saatavilla, kannattaa ottaa
- **Kortisonitabletit / "Kyypakkaus"**
  - täydentävät hoitoa – ei ensisijainen
- **Hakeudu päivystykseen jatkohoitoa varten**

Tavallisimmat aiheuttajat

- ruoka: viljat, maito, pähkinät ja siemenet, kananmuna
- ampiainen, mehiläinen
- lääkkeet

Oireita ilmenee monessa elimessä

Suurimmalla osalla esiintyy iho-oireita.

Alkuvaiheessa ihoa pistelee ja punoittaa. Oireiden edetessä mukaan tulee kutinaa, ihottumaoireita ja turvotusta.

Hengitystieoireina ilmenee palan tunnetta kurkussa, hengityksen vinkumista, astmaoireita ja äänen käheytymistä. Tilanteen pahentuessa kurkku turpoo.

Useimmiten ilmenee myös **sydäntykytystä**. Oireina voi ilmetä myös **pahoinvointia ja vatsakipua**.

kuva: Taina Hyvärinen

